

United Nations
Climate Change

COP29
Baku
Azerbaijan

UN
Co
Nov

COP29-un uğurlu nəticələri ona qarşı kampaniya aparana tutaqlı cavab oldu

İlham ƏLİYEV: "COP29 iqlim diplomatiyasında dönüş nöqtəsidir"

Ötən ilin noyabrında BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının Azərbaycanda keçirilən 29-cu sessiyasının (COP29) nəticələri bir daha sübut etdi ki, ölkəmiz qlobal tədbirlərə ən yüksək səviyyədə evsahibliyi etməyə qadirdir.

Təsədüfi deyil ki, Prezident İlham Əliyev COP29 başa çatandan iki gün sonra özünün sosial şəbəkə hesablarında "COP29 iqlim diplomatiyasında dönüş nöqtəsidir!" sərlövhəsi ilə etdiyi paylaşımında Bakının evsahibliyi etdiyi bu qlobal iqlim tədbirinin ən möhtəşəm COP-lardan biri kimi tarixə düşəcəyini xüsusi vurğulamışdı. Bu gün iki aya yaxın zaman bizi COP29-dan ayırır. Lakin hələ də bu global tədbirin əks-sədası dünyada səslənir, haqqında müsbət fikirlər söylənilir, qəbul olunan qərarlar müzakirə olunur. Qlobal tədbirdə Azərbaycan "Yaşıl dünya naminə həmrəylik" şüarı altında tərəfsiz vasitəçi kimi çıxış etmiş və ədalətli moderatorluq nümunəsi sərgiləyərək danışıqların qərəzsiz aparılması üçün bütün imkanları yaratmışdır.

Bir çoxu ölkəmizin COP29-u yüksək səviyyədə təşkil edəcəyinə və iqlim öhdəlikləri ilə bağlı effektiv qərara nail ola biləcəyinə şübhə ilə yanaşırdı. Halbuki Azərbaycan tədbirə hazırlaşdığı aylarda da, COP29-un keçirildiyi iki həftə müddətində də kiçik ada dövlətlərinin və zəif inkişaf etmiş ölkələrin ehtiyaclarını nəzərə alaraq çağırışlar etməkdən çəkinməmişdi. Təəssüf ki, bəzi ölkələr iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə bu cür imkansız

dövlətlərə kömək etmək baxımından onlara lazımcına diqqət ayırmağa nə həvəs göstərdilər, nə də maraqlandılar. Amma COP29-a evsahibliyi edən Azərbaycan beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətini kiçik ada dövlətlərinin iqlim dəyişmələri nəticəsində üzləşdiyi problemlər üzərində cəmləşdirmək üçün lazım olan bütün addımları atdı. Azərbaycanın bu fəaliyyəti dünyada, o cümlədən kiçik ada ölkələrində indiyə qədər təqdir olunur, alqışlanır. Məhz ölkəmizin təşəbbüsləri ilə kiçik ada dövlətlərinin iqlim dəyişmələri nəticəsində üzləşdiyi problemlərin xeyli hissəsi COP29-da həll olundu.

Prezident İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına verdiyi müsahibəsində bu məsələyə yenidən toxundu: "Biz disbalansı görürük - iqlim dəyişikliyi nəticəsində bəzi ölkələrin mövcudluğu təhlükə altındadır. Emisiya baxımından onların payı 0,1 faizdir. Lakin onların, xüsusilə də kiçik ada dövlətlərinin həyatı və gələcəyi təhlükə altındadır".

Qeyd edək ki, 190-dan çox ölkə COP29-da müzakirələrə qoşulmuşdu. Nəticədə 80 dövlət və hökumət başçısının, qeydiyyatdan keçmiş 76 mindən çox iştirakçının qatıldığı COP29-un təşkili bütün qonaqlar tərəfindən yetərinə yüksək qiymətləndirildi. Yüksək səviyyədə təşkil olunan tədbirdə dünya ölkələrinin liderlərinin, ekofəalların, QHT və media nümayəndələrinin fəal iştirakı və sonda qəbul olunan tarixi qərar bu konfransın ölkəmizdə keçirilməsinə qarşı çirkin kampaniya aparana ən tutarlı cavab oldu. İnkişaf etməkdə olan ölkələrə 1,3 trilyon dollarlıq iqlim maliyyəsini təmin et-

mək üçün yeni öhdəlik olan Bakı Maliyyə Məqsədi tarixi sənəddir. Bu sənəd 2035-ci ilə qədər hər il azı 300 milyard dollar vəsaitin səfərbər olunmasına liderlik etmək üçün inkişaf etmiş ölkələrin əsas hədəfini özündə ehtiva edir. Halbuki inkişaf etmiş ölkələr üzrlərinə böyük iqlim öhdəliyi götürmək istəmirdilər, onlar əvvəlki öhdəliyin qüvvədə qalmasının tərəfdarı idilər. Amma diplomatik danışıqlar və gərgin müzakirələr sonda müsbət nəticəsinə verdi. Sözsüz ki, burada Azərbaycan dövlətinin və onun lideri İlham Əliyevin nüfuzu, siyasi məharəti və qətiyyəti böyük rol oynadı.

ABŞ, Fransa, Niderland və digər ölkələrin maliyyə öhdəliklərindən qaçma cəhdləri uğursuzluqla nəticələndi. Baxmayaraq ki, Avropa İttifaqı ölkələri dünyada bütün nəqliyyat emissiyalarının 76 faizini atmosfərə buraxır, onlar məsuliyyətdən yaxa qurtarmaq üçün Azərbaycanın çağırışlarını və tələblərini eşitmək istəmirdilər, ölkəmizə qarşı ədalətsiz kampaniya həyata keçirirdilər. Böyük dövlətlərin qlobal iqlim məsuliyyətindən qaçmalarının bir səbəbi də Azərbaycana qarşı qərəzli münasibətləri idi. Ona görə də hər cür problem yaratmaqdan çəkinmədilər, hətta baykot cəhdinə də əl atdılar. Prezident telejurnalistlərə verdiyi müsahibəsində bu hərəkətləri belə izah etmişdir: "Bu, olduqca gözəlməz idi. Hesab edirəm ki, bu tədbirə evsahibliyi etmiş heç bir ölkə bu dərcədə müqavimətə rast gəlməmişdir. Lakin biz bunun da öhdəsindən gələ bildik. Baykot uğursuz oldu. Baxmayaraq ki, bəzi ölkələr, xüsusilə də Fransa əlindən gələni edirdi ki, tədbiri

gözdən salsın. Həmkarlarımdan aldığı məlumata görə, Fransa prezidenti şəxsən onlara zəng edərək Bakıya getməməyi tövsiyə edirmiş. Yəni liderlərin buraya səfər etmələrinin qarşısını almaq üçün hətta belə vasitəyə də əl atılmışdır. Lakin bu da uğursuz oldu. Səksən dövlət və hökumət başçısı Bakıya səfərə gəldi və bu, bir daha Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş olduğunu nümayiş etdirdi".

Məlumdur ki, COP30 Braziliyada keçiriləcək. Bakıda əldə olunan təcrübədən Braziliyada istifadə olunacaq. COP29 ərəfəsində Azərbaycanın təşəbbüsü ilə ilk dəfə yaradılan üçlük - Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri (BƏƏ), Azərbaycan və Braziliya qlobal tədbirin keçirilməsi üçün birgə fəaliyyət göstərmişlər. Həmin üçlük mexanizmi bundan sonrakı COP tədbirlərində də istifadə olunacaq qədər faydalı idi. Prezident İlham Əliyev müsahibəsində buna belə qiymət vermişdir: "Bu, bir sinerji yaradır, çünki biz BƏƏ-də əldə edilmiş uğur üzərində uğur qazandıq. Mən COP28 BƏƏ konsensusunu nəzərdə tuturam. Biz onların təcrübəsindən istifadə etdik və bu il Braziliyada keçiriləcək COP zamanı orada BƏƏ və Azərbaycanın əldə etdiyi uğura uğur əlavə olunacaq". Dövlət başçısı COP29-la bağlı fikirlərinə bunu da əlavə edərək demişdir: "Azərbaycan üçün daha bir mühüm amil o idi ki, indiyə kimi regionda hələ buna bənzər, bu qədər qonağın iştirak etdiyi ikinci belə tədbir keçirilməyib. Bu, təbii ki, Azərbaycanın təqdimatı idi".

Züleyxa ƏLİYeva,
"Azərbaycan"